

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar om Betänkandet Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101) Kemikalieinspektionens remissvar Anpassningar till AI-förordningen

Kemikalieinspektionens ställningstaganden

Kemikalieinspektionen lämnar endast synpunkter i den del som rör betänkandets förslag om fördelning av marknadskontroll kopplat till leksaker, avsnitt 6.6 Ansvarsfördelning Bilaga I.

Kemikalieinspektionen avstyrker betänkandets förslag om att utses till marknadskontrollmyndighet för AI-system i leksaker.

Kemikalieinspektionen anser att det är lämpligt att utse en marknadskontrollmyndighet med huvudsakligt ansvar för AI-system i leksaker.

Skälen för Kemikalieinspektionens ställningstaganden

Avsnitt 6.6 Ansvarsfördelning Bilaga I

Kemikalieinspektionen är idag marknadskontrollmyndighet för lagen om leksakers säkerhet som genomför direktiv 2009/48/EG om leksakers

säkerhet¹ i svensk rätt. Myndighetens marknadskontrollansvar är avgränsat till leksakernas kemiska och brännbara egenskaper mot bakgrund av myndighetens expertkunskap om kemiska risker. Ansvar kan exempelvis avse kontroll av att förbjudna ämnen inte förekommer i leksaker eller att leksaken är korrekt märkt om den innehåller allergiframkallande parfymämnen.

AI-system som är relaterade till leksaker faller in under tillämpningsområdet för artikel 6.1 i AI-förordningen om AI-system med hög risk under vissa förutsättningar. De krav i AI-förordningen som marknadskontrollen ska avse gäller omfattande tekniska krav på själva AI-systemet i form av exempelvis riskhanteringssystem, data- och dataförvaltning, loggning, transparens och cybersäkerhet.

Kemikalieinspektionens marknadskontrollansvar framstår inte som relevant när det kommer till kontroll av kraven i AI-förordningen relaterade till AI-system med hög risk, eftersom de ligger långt ifrån myndighetens kompetensområde. Vidare bedömer Kemikalieinspektionen inte att ett AI-system i sig kan förväntas ha brännbara och kemiska egenskaper, eftersom det utgör mjukvara. När det kommer till hårdvaran, det vill säga de fysiska komponenterna i en leksak där AI-systemet finns, bedöms dessa falla in under myndighetens befintliga marknadskontrollansvar enligt direktiv 2009/48/EG om leksakers säkerhet.

Utredningen konstaterar att det i nuläget är svårt att bedöma hur AI-området kommer att utvecklas och att det kan riskera att skapa otydlighet i gränsdragningarna mellan myndigheterna om man gör en åtskillnad i ansvarsfördelningen mellan AI-förordningen och grundrättsakterna i bilaga I.

Kemikalieinspektionen anser att det är oklart om avsikten är att myndigheten ska kontrollera krav i AI-förordningen endast på grund av att en leksak har kemiska eller brännbara egenskaper och hur gränsdragningen ska göras mot Konsumentverkets och Elsäkerhetsverkets marknadskontrollansvar för AI-system i leksaker. Mot bakgrund av detta har Kemikalieinspektionen svårt att bedöma det föreslagna marknadskontrollansvaret och kan därmed inte överblicka vilka konsekvenser eller kostnader det skulle innebära. Myndigheten föreslår därför att marknadskontrollansvaret initialt fördelas till en myndighet som får huvudansvar för marknadskontroll för AI-system i

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/48/EG av den 18 juni 2009 om leksakers säkerhet.

leksaker. Det skulle minska risken för otydlighet i ansvarsfördelning och behovet att upparbeta samma kompetens på flera myndigheter, eftersom den huvudansvariga myndigheten då skulle ansvara för all marknadskontroll som avser AI-system i produkter som omfattas av direktiv 2009/48/EG om leksakers säkerhet. I första hand bör den myndighet som idag har huvudansvaret för marknadskontroll avseende leksaker övervägas för uppdraget. En sådan lösning bedöms förenlig med artikel 74.3 i AI-förordningen.

I detta ärende har generaldirektören Per Ängquist beslutat. Utredaren Anne-Marie Johansson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också juristerna Sara Björkstrand och Elsa Rosén samt inspektören Frida Ramström medverkat.

Detta är en tillgänglighetsanpassad kopia av det signerade remissvaret